

Osallistujat

Janne Viikuna (pj), Kotiseutuliiton puheenjohtaja, professori
~~Sampo Purontaus (varapj), Kokkolan kulttuuritoimenjohtaja, Kotiseutuliiton hallituksen jäsen~~
Sini Hirvonen, Kotiseutumuseoiden helmet -hankkeen koordinaattori
Liisa Lohtander (siht.) Kotiseutuliiton järjestöpäällikkö
Eliisa Jänntti, Kotiseutuliiton valtuuston jäsen, FM
Marianne Koski, Museoviraston erikoistutkija
~~Ulla Teräs, Helsingin kaupunginmuseon reformirehtori ja Keski-Uudenmaan maakuntamuseotutkija~~
Riitta Vanhatalo, Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja
paikalla alussa myös Annina Rauhala, Kotiseutuliiton harjoittelija museohankkeessa

1. Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja todettiin läsnäolijat.
2. Edellisen kokouksen 6.3. muistion toteaminen (on sivulla
www.kotiseutuliitto.fi/toiminta/kokousasiakirjat)
Edelliseen muistioon ei ollut kommentteja.
3. KOTISEUTUMUSEOIDEN HELMET -HANKKEEN TILANNE

Katsaus kyselyn alustaviin tuloksiin

Kyselyyn liittyvät perustiedot ovat liitteenä tämän muistion lopussa. Vastauksia tuli odottamattoman paljon, 229 museosta, lisäksi 70 museota lähetti valokuvia Kotiseutuliiton käyttöön. Pyytävät palautteessaan liitolta mm. näkyvyyttä aiheelle ja koulutusta paikallismuseotoimijoille.

Valitut tutustumiskohteet

Sini käy noin 20 museossa kesän aikana, tapaa museon ylläpitäjiä ja museon keskeisiä yhteistyökumppaneita. Valikoitu vierailukohteiksi erityyppisiä onnistuneita kokonaisuuksia. Osassa on hyvää yhteistyötä yrityselämän kanssa, osassa valtava kävijämäärä, osassa poikkeuksellisen innokas talkoohenki, osassa hyvin tuotteistettu toiminta tai kohde jne.

Hankkeen lopputuotos

Miten vierailuiden ja kyselyn tulokset kannattaa esittää? Miten tulokset olisivat olisi käytettävimmässä muodossa?

Kolme erilaista tapaa visualisoida tuloksia:

Museon tarina – ”miten päädyimme tähän hyvään tilanteeseen?”

Työkalupakki – mitä tarvitaan, jotta tietty asia tapahtuu, toimintatapojen kuvauksia

Teemallinen esittely – esim. verkko-osaaminen / markkinointi / kumppanuudet – joka osiosta perusvinkit ja esimerkit

Tarinan voi tehdä myös yhdestä mallimuseosta, ei mistään oikeasta. ”Näinkin se voi toimia” -tyyliin. Keskiössä olisi hyvä olla ihminen ja toiminta. Teemallinen jaottelu lähtisi toiminta edellä, ei museo edellä, mikä olisi hyvä. Yhteistyö kärkeen.

Esite paikallismuseoista?

Palataan aiheeseen syksyn kokouksessa.

4. MUSEOHOITAJAKOULUTUS

paikallismuseohoitajan koulutuksen pilotointi syyskaudella 2016

Kotiseutuliitolle on tarjoutunut kumppani pilottikurssille. Mahdollisuus että mukaan saadaan verkosto, jotka kumppanina voisivat toteuttaa kurssisarjan. Kotiseutuliitto hoitaisi (paikallismuseotyöryhmän ohjauksella) koulutuksen sisällönsuunnittelun ja kouluttajien etsimisen sekä kurssilaisten hankinnan. Kumppanin vastuulle jäisivät tilat ja osa viestinnästä ja kurssilaisten etsinnästä. Selvitettävä tuleeko kurssi tällä mallilla liian kalliiksi, vai olisiko edullisinta järjestää pienemmällä organisaatiolla. Henkinen ote ja omistajuus pitäisi olla Kotiseutuliitolla. Vielä ei ole sitouduttu mihinkään.

Paikallismuseotyöryhmä suosittaa, että liitto toimii vakiintuneen tavan mukaan maakuntamuseoiden verkostojen kanssa suoraan.

5. LÄHETEKESKUSTELU MUSEOHOITAJAKOULUTUKSESTA

museohoitajakoulutuksen pääpiirteet ja tavoitteet / työryhmän ohjeet koulutuksen suunnittelijoille ja Kotiseutuliiton hallitukselle

Tarkoitus hakea OKM:ltä *Kolmannen sektorin museohoitajakoulutuksen* suunnitteluun avustus, suunnittelu toivottavasti starttaisi loppuvuodesta. Viittaus tuoreeseen kyselyyn, jolla kartoitettu myös koulutustarvetta. Suunnitteluun mukaan maakuntamuseot, kenties myös kumppaneiksi – vrt. maakunta-arkistot arkistokoulutuksessa. Maakuntamuseoiden lakisääteinen tehtävä on ohjeistaa paikallismuseoita – selkeä kumppanuus.

Kotiseutuliiton hallitukselle viedään melko valmis koulutusajatus, ei raakiletta.

Koulutuksen sisältöajatuksia

Keskeistä mieltä myös kotiseutumuseoiden suhde ammattimuseoihin, ei pidä pyrkiä olemaan samanlainen. Pitää korostaa prosessia: tätä tehdään vapaaehtoisesti, yhteisöllisyys ja yhdessäolo ovat keskeistä.

Museoarvon käsite. Suuri osa kokoelmista huonoilla kontekstiedoilla – kertominen vaikkapa vastaavasta esineestä kasvattaa esineen museoarvoa.

Esinekeskeisyys ei ole tärkeintä.

Digikuvien ongelmat, ne jäävät vaille kontekstietoja.

Nykyajan dokumentointi, ei vain sotia edeltäviä aikoja

Turvallisuus (ei konservointia/restaurointia, mutta perusteita – miten valo, kosteus ja lämpö vaikuttavat), tuhohyönteiset

Varkaudet/niiden esto

Työkirja avuksi – esim. lahjoituksen teko/vastaanotto asiallisesti

Koko ympäristö mukaan, ei vain rakennus – mobiiliopasteet

Verkon käyttö ja hyödyntäminen, markkinointi, viestintä

Museon ja koulun yhteistyö (vrt. toukokuun aukioloviikko → retket)

Talous, rahoituksen lähteet

Yhdistystoiminta/vapaaehtoisuus/uudet aktiivit

Videoklippejä onnistumisista osaksi koulutusta

- koulutukseen valittava näistä tärkeimmät sisällöt. Toimisto valmistelee asiaa.

6. MOBIILIOPASTEET: kotiseutumuseoille mobiiliopasteet, hankerahoitus saatu Pohjanmaan rahastolta / info

Saatu 11 000 euroa mobiiliopastesovellusten luomiseen ja koulutukseen Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan kaikille kotiseutumuseoille, alueen maakuntamuseoista oltu jo kiinnostuneina yhteydessä ja yhteistyössä tarkoitus jatkaa.

Aikataulu suunnittelematta, mutta kenties kesällä 2016 sovellukset olisivat jo käytössä, eli koulutukset kevättalvella.

Sovellus tarkoitettu Kotiseutuliiton jäsenille, 80e/vuosi. Mietittävä hinta muille kuin jäsenille.

7. Muut asiat

Keskusteltiin Suomi100-vuoden mahdollisuuksista ja jo aiemmin käsitellystä museoliiton hallinnoimasta Yhteinen perintö -hankkeesta.

31.5. PÄÄTTYNEEN MUSEOKYSELYN YHTEENVETO

Vastaus saatiin 229 museosta
70 museota lähetti kuvia

Otettu innolla vastaan:

”Kiitos että haluatte tietää meidän asioista, ottaa huomioon pienet paikallismuseot, tätä keskustelua tarvitaan lisää. Toivotaan jatkossakin asian esille nostamista ja pyydetään koulutusta. Odotetaan mielenkiinnolla jatkoa ja tuloksia ja toivotetaan palavaa innostusta kotiseututyöhön! Kiitos hyvästä työstänne, myös meidän alueella huolenpitorinne näkyy!”

Jäsenyys jakaantuu tasaisesti: omistavista tahoista alle puolet ja ylläpitäjistä reilu puolet Kotiseutuliiton jäsenyhteisöjä

Museolla on säännölliset aukioloajat

ympäri vuoden 16 kpl	7 %
kausiluonteisesti (esim. kesäaikaan) 187	82 %
Museo on avoinna vain tilauksesta 21	9%

Vastaajat

vapaaehtoistoimija 152 kpl
työntekijä , eli palkattu museotyöntekijä tai virkatyön osana museoasioita hoitava 66 kpl

Museoiden tärkeimmät toimintamuodot, mihin satsataan (17 vaihtoehtoa, joista saa valita 5)

- top: perinteiset Kokoelmanhallinta, esineistön säilyttäminen tai kartuttaminen, lahjoitusten vastaanotto (169) ja Rakennusten säilyttäminen, huolto tai korjaaminen(166) lähes tasaväkisenä kärjessä
- kulttuurimatkailupotentiaalin kannalta myös mm. yleisötyö, tarinaperinteet ja tapahtumat korkealla! Mutta esim. työnäytökset ja kurssit jumbosijoilla laidunnus & perinnepuutarhat – toimintojen kanssa
- markkinointi ja uusien kävijöiden houkuttelu vasta sijalla 9. kokonaisvastausten tärkeysjärjestyksessä (71 vastausta)

Kulttuurimatkailun hyödyntäminen/tunnettuus

-41% vastaajista pitää kulttuurimatkailua houkuttelevana, mutta jokin estää
37% Museo on jo toimiva kulttuurimatkailukohde
12% Ei ole ajatellut kulttuurimatkailua
6% Matkailu ei ole ajankohtaista, muut asiat tärkeämpiä

Vierailijamäärät

Vastanneista prosentteja, kävijöitä vuosittain

100-500 30 %
500-1000 15 %
1000-3000 18 %

Yli 20 000 (erikoismuseoita)

- Stundars museo ja elävä kulttuurikeskus, Vaasa 30 000, verkkosivuilla mm. käsityöläisvideoita
- Talonpojan museo Kälviä 30 000 (Keski-Pohjanmaa) eläinpiha, verkkomarkkinointi
- Raatteen Portti talvisotamuseo 20 000
- Wanha tehdasmiljö, Killinkoski Pirkanmaa 20 000

Yli 10 000 (erikoismuseoita)

- Jokioisten Museorautatie 10 000 – 12 000
- Kallenaudio kestikievari 10 000
- Langinkoski 13 500
- Kurikan museo ja kotiseututalo n. 10 000 Mm. jääkärihuone
- Frontmuseet/Rintamamuseo, Lappohja 11 000
- Ilmatorjuntamuseo, Tuusula 11 000

Yhteistyökumppanit

-**eniten yhteistyötä** tällä hetkellä

- 1.kunta/kaupunki
2. ammattimuseo
3. koulut + päiväkodit
4. paikalliset yhdistykset + seurat

- **Vähiten hyödylliset** yhteistyötahot

-kauppa ja ostosmahdollisuudet

-majoitusliike (matkailijalle tärkeä, majoitusliikkeen kanssa olisi helppo räätälöidä matkailutuotteita, esim. maatilamajoitus ym....)

Museokävijät

-tärkeimmät segmentit paikkakuntalaiset ja kotimaiset matkailijat

-Ulkomaalaiset mainittu kahden tärkeimmän kohderyhmän joukkoon 23 museossa (10% vastaajista)

Markkinointi ja viestintä

-Tärkeimmät kanavat

1. Suusta suuhun 179 (78%)
2. verkkosivut 175 (76%)
3. lehti-ilmoitukset 147 (64%)
4. Esite 142 (62%)
5. Sosiaalinen media 103 (45%)

- verkkosivut jättänyt ilmoittamatta kyselyssä 62 museota (27% vastaajista). Museoista saattaa silti olla olemassa tietoa esim. kunnan sivuilla, vaikkei museolla ole omaa kotisivua, tarkistettu muutamien museoiden kohdalla verkkoselailulla, että löytyy)

-englanninkielistä materiaalia/palvelua/verkkosivut vain 35% museoista

Mistä museot haluavat oppia eniten

1. Kokoelmanhallinta 19 kpl (+ lahjoitusten vastaanotto)
2. Markkinointi, (ja erityisesti edullisten kanavien löytäminen) 19 kpl
3. Rahoituksen hankinta 15 kpl
4. Luettelointi 14 kpl
5. Konservointi, hoito, huolto 12 kpl
6. Aktiivisten toimijoiden hankkiminen 10 kpl
7. Työpajat, työnäytökset, perinteen elävöittäminen 10 kpl
8. Uusi näyttely 10 kpl
9. Kehittäminen ja ammattiapu 6 kpl
10. jaetut sijat:
Virtuaalimuseotoiminta 3 kpl
Museot ja matkailu 3 kpl
Nuoret ja uudet kävijät 3kpl